

هزار و يك شب و بازتاب آن در ادبیات جهان

www.ketab.ir

دکتر فرشته ناصری

- سرشناسه : ناصری، فرشته، ۱۳۵۹ -
- عنوان و نام پدیدآور : هزار و یک شب و بازتاب آن در ادبیات جهان / مولف فرشته ناصری.
- مشخصات نشر : تهران: تخته سیاه، ۱۳۹۸.
- مشخصات ظاهری : ۱۰۴ ص.
- شابک : 978-600-406-497-2
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- موضوع : هزار و یک شب و بازتاب آن در ادبیات جهان -- تاریخ و نقد
- موضوع : Arabian nights -- History and criticism
- موضوع : افسانه‌ها و قصه‌های عربی -- تاریخ و نقد
- موضوع : Legends -- Arab countries-- History and criticism
- رده بندی کنگره : PJA۳۴۸۶
- رده بندی دیویی : ۷۳۳۴/۸۹۲
- شماره کتابشناسی ملی : ۵۹۱۰۵۳۹

هزار و یک شب و بازتاب آن در ادبیات جهان

نام کتاب:	هزار و یک شب و بازتاب آن در ادبیات جهان
ناشر:	انتشارات تخته‌سیاه
مؤلف:	دکتر فرشته ناصری
ویراستار علمی:	لیلا الله داد
تایپ و صفحه‌آرایی:	واحد تولید انتشارات تخته‌سیاه
طراحی جلد:	سمانه میلانی
شمارگان:	۱۰۰۰
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۹۸
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۶-۴۹۷-۲
قیمت:	۲۰۰/۰۰۰

مقدمه مؤلف

با بررسی و نگرشی عمیق در میان افسانه و قصه‌های ملل گوناگون جهان با روابط و مناسبات گوناگونی روبرو می‌شویم که هر یک به دلیل برخورداری از عناصر و بنمایه‌های مناسب اخلاقی و اجتماعی بستر مناسبی را جهت نقد و تحلیل فراهم می‌آورند. در این راستا قصه هزار و یک شب با ارائه روابط و مناسبات منحصر به فرد رویکردهای متنوعی را در خلال قصه‌ها به خواننده القا می‌کند که با تعمق در هر یک از این مفاهیم می‌توان به روابط و مناسبات فلسفی و اجتماعی متنوعی پی برد نکته قابل توجه در بررسی این اثر انعکاس مضامین و بنمایه‌های آن در ادبیات ریاست از آنجایی که نقل و انتقال مضامین و بنمایه‌های داستانی در حوزه ادبیات تطبیقی توسط جهانگردان و شرق شناسان صورت پذیرفته، می‌توان اذعان نمود که این حشر و نشر در میان ملل گوناگون سبب ایجاد ترجمه‌ها و خلق آثار متنوعی با همان بستر می‌شود. در این میان قصه هزار و یک شب به جهت برخورداری از مولفه‌های گوناگون قصه پردازی بستر مناسبی را جهت توسعه اقتباس در سایر سرزمین‌ها فراهم می‌آورد. بر این اساس در پژوهش حاضر پس از بررسی ریشه و ساختار ایجاد افسانه‌ها و قصه‌ها، به بیان انعکاس این اثر در سایر ملل جهان پرداخته‌ایم تا دریابیم که نویسندگان و ادیبان ملل گوناگون جهان از چه تمهیداتی جهت نقد و بررسی این اثر بهره جسته‌اند.

امید است اثر حاضر مورد توجه ادیبان و صاحب اندیشه قرار گیرد.

در پایان از تمامی مخاطبان و دوستاران این اثر خست که بنده را از افکار و اندیشه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

با سپاس

فرشته ناصری تابستان ۹۸

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	ریشه ی واژه ی فلکلور و تاریخچه ی آن
۸	ادبیات شفاهی و ادبیات مکتوب
۹	نخستین اقدامات در خصوص ادبیات عامیانه در اروپا و ایران
۱۰	ادبیات عامیانه - افسانه و اقسام آن
۱۲	ادبیات عامیانه - قصه ها و اقسام آن
۱۴	پیدایش و گسترش روند شرق شناسی
۱۴	هزار و یک شب و سخنگوی آن
۱۶	چشم اندازی بر سراسر قصه های هزار و یک شب
۱۹	تاریخ تدوین هزار و یک شب
۲۶	ریشه ی اصلی هزار و یک شب
۲۸	هزار و یک شب و ریشه عربی آن
۲۹	هزار و یک شب و ریشه یونانی آن
۳۱	قصه های بغدادی و هزار و یک شب
۳۲	داستان های افزوده شده به هزار و یک شب
۳۲	هزار و یک شب و قرائن آن
۴۲	هدف شهرزاد از قصه گویی
۴۲	شخصیت ها در داستان های هزار و یک شب
۴۴	داستان های هزار و یک شب و مضامین آنها
۴۶	برخی مفاهیم در هزار و یک شب

۵۳	اهمیت هزار و یک شب در غرب
۵۵	اثر پذیری و اقتباس از هزار و یک شب
۵۹	از هزار و یک شب تا سرگذشت حاجی بابای اصفهانی
۶۰	تأثیر هزار و یک شب بر فرهنگ غرب
۶۱	پژوهشگران برجسته غربی
۷۷	پاره ای اقتباسات آثار هنری تلویزیون و سینمای غرب از هزار و یک شب
۷۸	نمونه هایی از هزار و یک شب
۹۶	منابع